

Změny v RVP ZV z pohledu 1. stupně

FAQ – webináře k revizím RVP

Lektorka: Mgr. Jovanka Rybová

Datum vysílání: 15. 1. 2025

Více informací: <https://webinare.rvp.cz/webinar-npi/116552>

FAQ

1. Co je hlavním smyslem revize RVP ZV a koho se nejvíce týká?

Hlavním smyslem revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) je posunout vzdělávání blíže potřebám dnešních dětí a společnosti. Revize se primárně zaměřují na první stupeň základní školy (společně s předškolním vzděláváním), protože ten tvoří základ, na kterém stojí veškeré další vzdělávání a životní úspěch dětí. Cílem je poskytnout dětem pevné a kvalitní základy pro jejich budoucí rozvoj.

2. Jaké jsou klíčové změny v RVP ZV oproti předchozí verzi?

Mezi klíčové změny patří:

- **Redukce vzdělávacího obsahu:** Program má obsahovat pouze závazné části, tzv. očekávané výsledky učení, nikoliv detailní učivo.
- **Nově definované uzlové body:** Původní uzlový bod pro 3. ročník je zrušen, nově jsou nastaveny uzlové body pro 5. a 9. ročník (konec 1. a 2. stupně).
- **Zrušení rámcového učebního plánu:** Školy mají větší volnost v rozvržení hodin pro jednotlivé předměty, modelové školní vzdělávací programy (ŠVP) ukazují možné varianty.
- **Zachování kompetenčního pojetí:** Očekávané výsledky učení jsou činnostní, zdůrazňuje se propojení znalostí, dovedností, hodnot a postojů s reálným životem.
- **Posílení kontinuity vzdělávání:** Zajištění plynulého přechodu mezi předškolním, prvostupňovým a druhostupňovým vzděláváním, a to i pomocí adaptačního období.
- **Rozvoj osobnostního a rozvojového pojetí:** Klade se důraz na individuální potřeby žáků, posílení vztahu ke škole, motivaci pro celoživotní učení a využití zájmů dětí z neformálního prostředí (např. lokálně ukotvené učení).

3. Co je myšleno „kompetenčně pojatým kurikulem“ a jak se liší od tradičního přístupu?

Kompetenčně pojaté kurikulum propojuje znalosti, dovednosti, hodnoty a postoje s reálným životem. Na rozdíl od tradičního přístupu, který se často soustředil na memorování faktů (učivo), nové kurikulum se zaměřuje na to, aby děti dokázaly získané znalosti aktivně využívat v praktických situacích. Příkladem je schopnost používat zlomky pro rozdělení koláče nebo rozpoznat záměr komunikace namísto pouhého rozlišování druhů vět.

Důraz je kladen na rozvoj dovedností, postojů a hodnot, které dětem pomohou v každodenním životě a dalším vzdělávání.

4. Jaké jsou hlavní změny v klíčových kompetencích a gramotnostech?

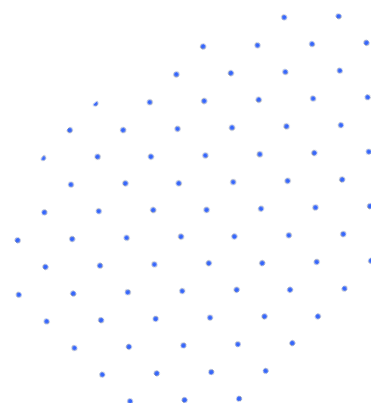
Klíčové kompetence: Jejich počet se zvýšil ze sedmi na osm, přibyla Klíčová kompetence kulturní. Nově jsou uzlové body pro klíčové kompetence definovány pro 5. a 9. ročník, což umožňuje lepší popsání toho, co by měl žák zvládnout na konci prvního stupně.

Základní gramotnosti: Zavádí se nové základní gramotnosti, které se objevují už v předškolním vzdělávání a na ně se navazuje na prvním stupni. Jsou to čtenářská a pisatelská gramotnost a logicko-matematická gramotnost (navazující na čtenářskou a matematickou gramotnost z MŠ). U základních gramotností je navíc stanoven uzlový bod pro 3. ročník.

5. Jaký je význam a funkce Informačního systému (<https://prohlednout.rvp.cz/>)?

Informační systém (dostupný na prohlednout.rvp.cz) slouží jako klíčová metodická podpora pro učitele při zavádění revidovaného RVP ZV. Obsahuje závazné části (vzdělávací oblasti, průřezová témata, klíčové kompetence, gramotnosti), ale především nabízí rozsáhlou metodickou podporu. Ta zahrnuje komentáře k očekávaným výsledkům učení, popisy jednotlivých fází učení s ilustrativními příklady (tzv. „odplevelování“ pokroku žáků), odkazy na materiály a úložiště.

Důležitou funkcí je také propojení s předcházejícími, souvisejícími a navazujícími očekávanými výsledky učení z předškolního a druhého stupně vzdělávání, což zajišťuje kontinuitu celého vzdělávacího systému.

6. Jaké jsou typy modelových Školních vzdělávacích programů (ŠVP) a k čemu slouží?

Modelové ŠVP budou k dispozici ve třech variantách, aby poskytly školám inspiraci pro tvorbu vlastních programů:

- **Tradiční předmětová varianta:** Je rozdělená podle vzdělávacích oborů.
- **Integrovaná varianta:** Propojuje vzdělávací oblasti, například matematiku, polytechnickou výchovu a informatiku, a některé očekávané výsledky z oblasti Člověk a jeho svět (např. Lidé a svět financí).
- **Tematická varianta:** Jde ještě dál než integrace a vytváří prostor pro výuku v rámci různých komplexních témat. Tyto modelové ŠVP slouží jako ukázky a školy si podle nich mohou rozvrhnout své učební plány a vzdělávací obsah.

7. Jaké jsou hlavní změny v obsahu jednotlivých vzdělávacích oblastí a předmětů?

Český jazyk: Nerozlišuje jednotlivé složky (literární, jazyková, komunikační a slohová), obsah je rozdělen do devíti očekávaných výsledků učení s akcentem na komunikační přístup. Důraz je kladen na rozvoj mluvení a slovní zásoby.

Anglický jazyk: Povinně od 1. ročníku, s cílem zažívat radost z nového jazyka, hrát si s ním a poslouchat ho, bez povinnosti psaní.

Matematika: Vzdělávací obsah vychází z Globálního rámce, doporučeno je ponížit číselný obor pro 1. stupeň (numerace do milionu, početní operace do 100 000) pro lepší ukotvení základů a automatizaci spojů. Nově zahrnuje statistiku a pravděpodobnost formou hravých aktivit a modelováním.

Informatika: Malá revize proběhla již v roce 2021, nyní obsahuje 10 očekávaných výsledků učení.

Člověk a jeho svět: Nově zahrnuje okruh „Lidé a svět financí“, zaměřený na práci s penězi a reflexi uskutečnitelnosti přání. Celkem 35 očekávaných výsledků učení.

Umění a kultura: Dva obory: Hudební, taneční a dramatická výchova; Výtvarná a filmová výchova.

Člověk, zdraví a bezpečí: Na 1. stupni zahrnuje pouze tělesnou výchovu s deseti očekávanými výsledky učení.

Člověk, jeho osobnost a svět práce: Vzdělávací obsah je rozčleněn do dvou vzdělávacích oborů – Osobnostní a sociální výchova a Polytechnická výchova a praktické činnosti.

8. Jaké jsou hlavní výzvy a rizika při zavádění změn v RVP ZV a jak se s nimi počítá?

Největší výzvou a rizikem je **přípravenost učitelů** na změny. S tím souvisí potřeba dostatku kvalitních metodických materiálů, které by měly reflektovat nové pojetí.

Dále je důležité řešit **postoj rodičů**, kteří prošli jiným vzdělávacím systémem a mohou mít zažitá stereotypy.

Národní pedagogický institut ČR plánuje poskytnout učitelům **intenzivní metodickou podporu** prostřednictvím webinářů, materiálů a ilustrativních úloh. Věříme, že nadcházející změny budou medializovány tak, aby rodičovská veřejnost měla dostatek relevantních informací a snižoval se stres učitelů. Cílem je, aby učitelé vnímali tyto změny jako příležitost pro zlepšení kvality vzdělávání.

O dokumentu

Tento dokument vznikl jako doplňující materiál k webináři k revizi RVP ZV. Obsahuje odpovědi na často kladené dotazy od učitelů a dalších účastníků webináře a je určen pro pedagogy, vedení škol a další odbornou veřejnost.

Dokument je součástí série **FAQ k webinářům NPI ČR**, které se věnují jednotlivým vzdělávacím oblastem a tématům spojeným s revizí RVP.

Záznamy a další informace o webinářích najdete na: <https://webinare.rvp.cz/ips-kurikulum>.

Máte další otázky?

Pro své případné dotazy využijte online konzultační centrum NPI.

kc.rvp.cz

